

ת"פ 26729/04/21 - מדינת ישראל נגד מ.ס

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 26729-04-21 מדינת ישראל נ' ס' (עציר)

בפני כבוד השופט חגי טרסי

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

מ.ס (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד ראו

גזר דין

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בו יוחסה לו עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות - עבירה על סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"). כמו כן, צירף הנאשם שני תיקים נוספים: ת"פ 58029-03-21, מבית משפט השלום בראשון לציון, בו הורשע בעבירות של גניבת רכב והסגת גבול בצוותא - עבירות על סעיף 413ב ועל סעיף 447(א) ביחד עם סעיף 29 לחוק, ות"פ 22044-09-20, מבית משפט השלום ברחובות, בו הורשע בעבירת גניבה - עבירה על סעיף 384 ביחד עם סעיף 29(א) לחוק.

על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן בתיק העיקרי, ביום 31.3.20, שהה המתלונן, קטין יליד 2004, יחד עם חבריו, ובהן בת זוגו לשעבר של הנאשם, בחורשה בפארק ----- (להלן: "הזירה"). בשעה 00:30 לערך, הגיע הנאשם לזירה יחד עם חבריו, כשהוא מצויד בסכין, וזאת מסיבה שאינה ידועה. הנאשם ניגש אל המתלונן ואמר לו "בוא שניה", ומיד לאחר מכן דקר את המתלונן באמצעות הסכין במותן שמאל. לאחר המתואר לעיל, התפתח במקום עימות בין הנוכחים בזירה, במהלכו נדקר המתלונן בישבנו. לאחר זמן קצר, פונה המתלונן לבית החולים, שם נותח תחת הרדמה מלאה ואושפז למשך חמישה ימים. כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרמה למתלונן לצרציה בטחול בדרגה 4. תעלת הדקירה חצתה את שרירי דופן הבטן ואת הטחול ויצרה קרע דרך הקוטב התחתון של הטחול לעומק של כשלושה ס"מ, עם מוקד דימום פעיל בשלב עורקי.

עמוד 1

על פי עובדות כתב האישום המתוקן בת"פ 58029-03-21, החזיק המתלונן, אדם בשם ט', בסמוך לביתו שב-----, שני אופנועים, האחד שלו והאחר של חברו, כשהם קשורים האחד לשני בשרשרת נעולה. הנאשם, יחד עם 3 אחרים, הצטיידו במגזרי מתכת, וביום 17.3.21 בשעה 02:00 לערך, הגיעו למקום ברכב, והסיגו גבול בכך שפתחו את הדלת לחצר ביתו של המתלונן ונכנסו פנימה. בהמשך, חתך מי מהם את השרשרת באמצעות מגזרי מתכת והם הוציאו את האופנועים מהמקום ועזבו, כאשר הנאשם הוא שהוציא את האופנוע שבבעלות המתלונן. בהמשך, בשעה 11:15 לערך, הגיע שוטר לביתו של הנאשם, בעקבות דיווח של איתורן כי האופנוע הנ"ל נמצא במקום. בנסיבות אלו הנאשם ברח מביתו עד שאותר ביום 22.3.21. במסגרת הליך זה הורשע הנאשם בהסגת גבול בצוותא ובגניבת אותו אופנוע.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן בת"פ 22044-09-20, ביום 14.4.20 בשעה 22:17 לערך, הגיעו הנאשם ואחר לחנות נוחות בתחנת דלק ב-----. השניים רכשו מגוון פרטי מזון ומשקאות, אשר אותם הכניסו לשקית שהחזיק הנאשם. או אז, נטל האחר רמקול נייד ובושם, והכניסם לתוך השקית שאחז הנאשם ויחד עזבו את החנות.

הצדדים הגיעו להסדר דיוני, במסגרתו הודה והורשע במיוחס לו בשלושת כתבי האישום המתוקנים, והופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן, ללא הסכמות עונשיות.

תסקיר שירות המבחן

התסקיר מלמד כי מדובר בצעיר כבן 20, רווק, המוחזק במעצר מיום 31.3.21. טרם מעצרו התגורר עם בני משפחתו ב----- ועבד כמנהל משמרת ב----- וכ----- ב-----. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, והנו בעל תעודת בגרות חלקית והכשרה חלקית בתחום הספרות. בתום לימודיו, ולנוכח חוסר שביעות רצונו מהשיבוץ שהוצע לו, החליט שלא להתגייס לצה"ל. הנאשם בן למשפחה נורמטיבית ותאר מערכות יחסים קרובות עם בני משפחתו. באשר ליחסיו הזוגיים, מסר הנאשם כי עד סמוך למעצרו היה בקשר זוגי משמעותי עם נערה כבת 16, אשר הסלים בחודשים האחרונים על רקע רצונה להיפרד. על רקע זה אופיין הנאשם בהתנהגות קנאית ורכושנית וביטא צרכי שליטה מוגברים כלפיה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מרוכז בתחושת הפגיעה מהתנהלותה כלפיו ומצוי בחוויית אובדן קשה.

באשר לעבר הפלילי, הרי שלחובת הנאשם הליך שהסתיים ללא הרשעה בבית משפט לנוער, מחודש יולי 2020, בגין עבירת גניבה, שם הוטלו עליו התחייבות וקנס. ממידע שהתקבל משירות המבחן לנוער, עלה כי היכרותם החלה בשנת 2017, על רקע ביצוע עבירות בתחום הרכוש. בזמנו התרשמו מהנאשם כנער שקט המתקשה בקבלת החלטות בסיטואציות חברתיות ונוטה להיגרר אחרי גורמים חברתיים בעייתיים. תחילה התקשה הנאשם לשתף פעולה ולבחון את מעשיו באופן ביקורתי אך בהמשך שולב במסגרת טיפול קבוצתי והצליח לסיימו.

שירות המבחן התרשם מבחור צעיר ובלתי מגובש באישיותו, המצוי במהלכו של הליך התבגרות. מגיל צעיר, לצד תפקוד ברמה הלימודית והתעסוקתית, היה מעורב עם גורמים חברתיים בעייתיים. בתקופה שקדמה למעצרו הרבה להסתובב בחברה שולית ועוברת חוק, דבר אשר התבטא בהתנהלות פיזיה, ניסיונות ריצוי והוכחת גבריות, אימפולסיביות וקושי בוויסות דחפים. מהתייחסותו לעבירות עולה כי הנאשם מבין את חומרת מעשיו ואת התנהלותו הבעייתית וחסרת

המעצורים, שהובילה אותו לביצוע עבירות חמורות. שירות המבחן אף התרשם כי הנאשם החל להתבונן בביקורתיות על התנהלותו בשנים האחרונות, על בחירת החברה עמה מבלה ועל השפעת חומרים משני תודעה על התנהגותו וכן בחירותיו בתוך קשרים זוגיים. לא עלו דפוסים התמכרותיים, אך באשר לאלכוהול נראה כי הנאשם מתקשה להציב לעצמו גבול. הנאשם הביע רצון להשתלב בטיפול מותאם לגילו במהלך ריצוי העונש ולשנות את אורח חייו. הנאשם מסר כי הוא נמצא בקשר עם עו"ס בבית המעצר אך אינו משולב בטיפול מסודר.

לסיכום, ציין שירות המבחן כי מדובר בצעיר בן למשפחה נורמטיבית ומתפקדת, אשר מגיל צעיר התחבר לחברה שולית, באופן שהביא לידי ביטוי דפוסים אלימים ובלתי מווסתים ולביצוע עבירות קשות בזמן קצר. כיום, מוחזק הנאשם במעצר כשנה, ומבטא רצון לערוך שינוי בחייו, במאסר ולאחריו. כגורמי סיכוי לשיקום שקל שירות המבחן את גילו הצעיר של הנאשם, הצלחתו לסיים 12 שנות לימוד, העובדה כי החל להתבונן בביקורתיות על התנהלותו ומביע רצון לשינוי במצבו. עוד נלקחה בחשבון משפחתו התומכת, אשר יכולה להוות גורם מקדם במהלך שיקומו. כגורמי סיכון ציין שירות המבחן את עברו הפלילי של הנאשם וריבוי התיקים במקרה זה, בפרט בהתייחס לגילו הצעיר של הנאשם. עוד התייחס לחומרת העבירות, מאפייני אישיותו הילדותיים והתלתיים, התנהלותו העבריינית וחסרת השליטה וצריכת אלכוהול, וכן למאפייני כבן זוג והתנהלותו מול בת זוגו. על יסוד נתונים אלה העריכו כי קיים סיכון גבוה למעורבות חוזרת באלימות, שאם תתרחש צפויה להיות בדרגת חומרה גבוהה, כאשר נדרשת התערבות טיפולית על מנת לצמצם הסיכון. נוכח חומרת העבירות, ומוטיבציה ראשונית בלבד לטיפול אותה מבטא הנאשם בשלב זה, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית מחוץ לשב"ס, והסתפק בהמלצה בדבר מתן מענה טיפולי במסגרת המאסר.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה תיארה את נסיבות ביצוע מעשה הדקירה והדגישה בטיעוניה את החומרה הרבה שבמעשיו של הנאשם, ואת הצורך למגר את תופעת האלימות הקשה על ידי הטלת עונשים משמעותיים ומרתיעים. עוד הדגישה את הפגיעה הניכרת בערכים חברתיים משמעותיים, ובהם הזכות לשלמות גופו ולביטחון האישי של המתלונן, כמו גם בטחון ושלומו הציבורי בכללותו. בתוך כך התייחסה למאפייני החומרה שהתגלו במקרה זה, בו בוצע מעשה תקיפה חמור במקום ציבורי, ללא כל דין ודברים בין הנאשם למתלונן, שכל חטאו בכך ששהה ביחד עם אחרים בסמיכות לבת זוגו לשעבר של הנאשם. הנאשם דקר את המתלונן במותן ולא הושיט לו כל עזרה. בפועל נגרם למתלונן נזק ממשי, ומה גם שהנזק הפוטנציאלי היה חמור עוד יותר לנוכח מקום הפגיעה. לאור דברים אלו טענה כי הפגיעה בערכים המוגנים הוא ברף לא מבוטל, ועתרה, תוך הפנייה לפסיקה, למתחם ענישה הנע בין שנתיים לחמש שנות מאסר בפועל. בנוסף, הפנתה התובעת המלומדת לנסיבות ביצוע עבירות הרכוש בתיקים שצורפו, ועתרה בגינם למתחם ענישה לשני התיקים שנע בין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל.

לגבי הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ציינה כי מדובר בבחור צעיר, אשר לחובתו רישום פלילי משנת 2019 בגין עבירת גניבה. לזכותו זקפה את העובדה כי הודה, לקח אחריות וחסך זמן ציבורי יקר. עוד הזכירה את תסקיר שירות המבחן אשר הוגש בעניינו כאשר ממנו עולה כי הנאשם לא עבר הליך טיפולי ושירות המבחן מעריך כי קיים סיכון להישנות עבירות אלימות מצדו בעתיד. לאור דברים אלו עתרה למקם את הנאשם בחלקו העליון של השליש התחתון של מתחם הענישה, לצד מאסר על תנאי פיצוי למתלונן וקנס.

מנגד, ביקש ב"כ הנאשם לקבוע מתחם ענישה הנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, וטען כי יש למקם את הנאשם בחלקו התחתון של המתחם. בהתאם לכך, ביקש להסתפק בתקופת המעצר של הנאשם או בעונש קרוב לכך. בתוך כך, ציין כי מדובר בבחור צעיר כבן 20, כאשר 2 התיקים אותם צירף קרו באותה תקופת זמן בה החל מצבו של הנאשם להתדרדר כפי שתיארה אמו של הנאשם בפני בית המשפט. עוד ציין כי כתב האישום תוקן תיקון משמעותי, אשר שולל כוונה מוקדמת של הנאשם לבצע את המעשה, ולכן מדובר באירוע ספונטני. עוד הוסיף כי לאחר האירוע התפתח עימות בין כל המעורבים אשר יש לקחת בחשבון, כאשר לדבריו אין מחלוקת כי הנאשם ברח על אופנועו ובסמוך לאירוע נדרס על ידי אנשים שזהותם לא ידועה והוא אושפז בבית חולים. עוד טען כי מדובר בדקירה אחת בלבד באזור שאינו מסוכן, בשונה מדקירה באזור הלב או הראש, וכי אין מדובר בפגיעה שמסכנת חיים ולראיה ציין כי המתלונן לא סובל מנזקים נוספים ואף לא הוגש תסקיר קורבן עבירה.

באשר לתסקיר שירות המבחן ציין כי חלקו העיקרי של התסקיר עוסק במערכת היחסים הזוגית של הנאשם, כאשר זו אינה העיקר בתיק זה והתסקיר אינו מתייחס לעבירות אשר בוצעו. לדבריו, התמקד שירות המבחן בנושאים שהם בפריפריה של המקרה, וגרם לנאשם עוול בהתמקדותו בנושאים אלה. לצד זאת ציין כי הנאשם סיים הליך טיפולי קבוצתי, במסגרת טיפול שניתן לו בשירות מבחן לנוער. ב"כ הנאשם הגיש אסופת פסיקה מטעמו וציין כי קיימים פערי ענישה רחבים, בעוד אירועי דקירה חמורים בתוצאותיהם מגיעים לעיתים לבתי משפט שלום ושם נידונים הנאשמים לעבודות שירות, לכן ביקש לבחון את המקרה בהתאם לתוצאותיו והגיש פסיקה בה מדובר לדבריו על מקרים חמורים יותר, ונקבעו מתחמי ענישה נמוכים מזה אליו עותרת המאשימה. לדבריו, כאמור, יש למקם את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של המתחם, זאת לאור גילו הצעיר, מעמדו הראשון בפני בית המשפט, הבעת חרטה, חיסכון בזמן ציבורי, העובדה כי הוא עצור כבר כ-11 חודשים, כאשר כל תקופת המעצר, למרות הקושי עקב מגפת הקורונה, הוא מתמיד להיפגש עם עו"ס האגף.

לצד טיעוני הצדדים, שמעתי גם את דבריה המרגשים של אמו של הנאשם, אשר ניכר שיצאו מן הלב. האם תיארה את הקשיים השונים עמם מתמודדת המשפחה, והדגישה כי מדובר במשפחה נורמטיבית, חמה ואוהבת. היא תיארה בהרחבה את מעלותיו הטובות של הנאשם, כבן, כאח וכתלמיד, והכתה על חטא בכך שלא תמיד עלה בידה ובידי בעלה להקדיש לו את תשומת הלב הראויה. לדבריה, הנאשם אף פעם לא הביע כעס על כך אלא קיבל זאת בהבנה. עוד ציינה כי כחודש בטרם קרו האירועים הרגישה כי הנאשם נמצא במצוקה נפשית. הוא התקשה לישון, בקושי אכל, המעיט בנוכחותו עם המשפחה, דיבר פחות עם אחיו והיה מכונס בתוך עצמו. בנוסף, תיארה את המשבר שעבר על כל פני המשפחה בעקבות הסתבכותו ומעצרו של הנאשם, משבר המשליך עד היום על כל אחד ואחד מהם. בשיחותיה עם הנאשם הוא שב ומציין שהוא מתחרט מאוד על מעשיו ומבין את חומרתם. עוד הוסיפה כי בערב בו התרחשה הדקירה נכנסו אנשים חמושים אליהם הביתה ותקפו אותם, כאשר הם תקפו את בעלה פיזית, שברו דברים בחצר ובבית ולאחר מכן תפסו את הנאשם על אופנועו והכו אותו גם, בעקבות כך נדרש לטיפול רפואי ואושפז בבית חולים. לבסוף, ביקשה את רחמי בית המשפט על הנאשם ועל משפחתה.

שמעתי גם את דברי הנאשם, אשר מסר כי הוא עצור מזה כשנה וכי אין יום שבו אינו חושב על מעשה האלימות שבוצע. עוד הוסיף כי הוא נפגש עם עו"ס פעמים בשבוע לשיחות פרטניות, והיא עוזרת לו ומאמינה לו כי כאשר השתחרר הוא לא יחזור שוב לכלא יותר. כמו כן, הביע צער על מעשיו.

"יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כול אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברתה הישראלית על כול צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד... לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כול איש ותדע כול אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח".

דברים נכוחים אלה של בית המשפט העליון מתוך ע"פ 3863/09 מ"י נ' חסן (10.11.19), נכתבו כבר לפני למעלה מעשור, אך למרבה הצער עומדים הם במלוא תוקפם גם היום, ואולי אף ביתר שאת, לנוכח שכיחותם הרבה של גילויי האלימות בחברה הישראלית. מדי יום ביומו כמעט נתקלים אנו באירוע בו נפגעים פגיעה קשה האינטרסים החברתיים המרכזיים עליהם נועדו להגן עבירות האלימות ובהם קדושת החיים, ההגנה על שלמות גוף האדם, על בריאותו ושלמותו, על הביטחון האישי של כל פרט ופרט ועל הסדר הציבורי ושלום הציבור בכלל.

כפי שצינתי לא פעם בעבר, חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש באלימות, כדרך ליישוב סכסוכים ומחלוקות. פסיקת בית המשפט העליון הדגישה לאורך השנים את החומרה הטמונה בעבירות האלימות, את החשש שאלימות זו תוביל לפגיעות חמורות בגוף ולעיתים בנפש, ואת הצורך בהרתעה מפני ביצוען. על מדיניות הענישה לשקף אפוא חומרה זו ולהעביר מסר חד משמעי כי אין לנקוט גישה סלחנית כלפי מי שביצע עבירת אלימות חמורה. ראו למשל האמור בע"פ 6560/15 סריס נ' מ"י (2.5.16):

"בית משפט זה עמד לא אחת על כך שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם התופעה של יישוב סכסוכים בדרך של אלימות, תופעה שפוגעת בסדר החברתי וחותרת תחת ערך היסוד בדבר זכותו של כל אדם לשלמות גופו (ראו: ע"פ 2951/12 ביאדסה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (2.8.2012); ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, פסקה 21 (10.11.2009)). לבתי המשפט תפקיד משמעותי במאמץ החברתי למיגור נגע זה, בין היתר על ידי ענישה משמעותית ומרתיעה שיש בה כדי להעביר מסר ברור של העדר סובלנות כלפי תופעות כאלה, תוך מתן משקל ממשי לשיקולי הרתעת היחיד והרבים אל מול שיקולים אישיים (ראו: ע"פ 3799/14 אבו שנב נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (17.8.2015); ע"פ 1554/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (19.5.2015))."

אחד מגילויי האלימות הנפוצים, בגדר אותה תופעה נפסדת של יישוב סכסוכים בדרכים אלימות, זכה לכינוי "תת תרבות הסכין", אשר נותן ביטוי לאותם אירועי אלימות קשים בהם נעשה, בדומה למקרה שלפנינו, שימוש אלים בסכין, או בחפץ חד אחר, על מנת לפגוע פגיעה קשה בגופו של הקורבן. מעשים מעין אלה מסתיימים לא פעם בפגיעה חמורה בשלומם של הנפגע, עד לכדי קיפוח חיים של ממש. על רקע זה, הקדישה הפסיקה ביטויי גינוי חריפים למעשים אלה, ועמדה על הענישה המחמירה והמרתיעה המתחייבת בגינם. הנה כך למשל מצאו הדברים את ביטויים בע"פ 8113/12 מ"י נ' מחלב (4.8.13):

"מקרה זה מצטרף לרשימה ארוכה של אירועים, שבהם נעשה שימוש בסכין או בכלי משחית אחרים, לשם פתרון סכסוכים ומחלוקות, כאשר, לעיתים קרובות, תוצאות המעשים הן קשות ביותר. על חומרתה של תופעה זו, אשר פשתה במקומותינו והיא, לדאבון הלב, הולכת ומתרחבת, ועל הצורך להיאבק בה באמצעות ענישה קשה ומחמירה, עמד בית משפט זה בשורה ארוכה של פסקי דין.

כך, למשל, דברי השופט נ' הנדל בע"פ 6910/09 הדרה נ' מדינת ישראל (9.5.2010):

"האלימות המתפשטת חושפת את החברה במערומיה מדי יום ביומו. האלימות אינה מפלה בין עיר לכפר, בין צפון לדרום, ובין זקן לצעיר. בצוק העתים אין מנוס מלנהוג במידת החומרה היתרה, יותר משהעבריינים צריכים לכך - הציבור צריך לכך. אחת המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית היא כאמור הרתעת עבריינים בכוח, ל'מען יראו וייראו'. תופעה זו של 'סכינאות' יש להדביר. המסר חייב להיות ברור, למען ידע כל איש ונער כי נטילת סכין כדי לתקוף היא נטילת סיכון - לא רק כלפי הקורבן, אלא גם כלפי העבריין בדמות הטלת ענישה מחמירה. במלים אחרות, 'תרבות הסכין' היא תרבות שלא ניתן לגלות כלפיה סובלנות" (שם, בפסקה 5, וראו גם, ע"פ 7712/12 פלוני נ' מדינת ישראל (23.5.2013); ע"פ 6376/11 כבוב נ' מדינת ישראל (20.11.2012); ע"פ 6223/11 אגבריה נ' מדינת ישראל (25.6.2012)).

ועוד נקבע בע"פ 1552/08 פרטוש נ' מדינת ישראל (29.10.2008) כי "המאבק ב'תת-תרבות הסכין' רחוק מלהגיע לסופו ומשכך מוטלת עלינו החובה לשרש תופעה נפסדת זו וזאת על ידי החמרה בעונשם של מי שבחרו לפגוע בגופו של הזולת בסכינים או בכלי משחית אחרים" (שם, בפסקה 21, וראו, מבין רבים אחרים, ע"פ 175/10 חנוכיב נ' מדינת ישראל (28.7.2011); ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן (10.11.2009); ע"פ 5024/12 מסעאד נ' מדינת ישראל (30.10.2012)).

מעשיו של הנאשם, כמפורט בכתב האישום המתוקן בתיק העיקרי, פגעו פגיעה ממשית בערכים החברתיים שתוארו לעיל. הנסיבות הנוגעות לביצוע העבירה מלמדות כי הנאשם הגיע בשעת לילה מאוחרת למקום ציבורי בו בילו בני נוער, כשהוא חמוש בסכין. ללא התרעה מוקדמת וללא כל שיג ושיח מוקדם, פנה הנאשם אל המתלונן, קטין בן 17, הצעיר ממנו ב-3 שנים, ודקר אותו במותן שמאל. מדובר בדקירה במקום רגיש ומסוכן, אשר פוטנציאל הסיכון הכרוך בו גבוה, ומה גם שאותו פוטנציאל התממש בפועל באופן ממש, בכך שהדקירה חצתה את שרירי דופן הבטן ויצרה קרע בטחול עם מוקד דימום עורקי פעיל. החבלה הוגדרה כלצרציה בטחול בדרגה 4, ובעטיה פונה הקורבן לבית החולים, שם נותח תחת הרדמה מלאה ואושפז למשך 5 ימים. לא הוגשו מסמכים המתארים את מצבו של הקורבן כיום, אך הדעת נותנת כי חוויה קשה מעין זו אינה חולפת מבלי להתיר חותם בגופו של המתלונן, ולמצער ברוחו ובשלוות נפשו.

באשר לפסיקה הנוהגת, הרי שפסיקת בתי המשפט בעבירות אלימות נעה על פני קשת רחבה, בשים לב לחומרת האירועים, לאופייה של האלימות שהופעלה, למכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם, לעברו הפלילי ולסיכויי הטיפול והשיקום. עם זאת, מדיניות הענישה העקרונית בעבירות אלימות, המבוצעות תוך שימוש בנשק קר וגרימת חבלות, הנה מחמירה וכוללת דרך שגרה עונשי מאסר בפועל. על אותה קשת רחבה, שבמרכזה תקופה ממשית של מאסר מאחורי

סורג ובריה, עמד בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 7475/14 מהדי נ' מ"י (25.12.14), שם נדונה מדיניות הענישה בעבירה בה עסקין (ההדגשות אינן במקור - ח.ט.):

כנקודת מוצא לדין יש לשוב ולהדגיש כי העבירה שבה הורשע המערער - חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 לחוק העונשין ביחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק - הינה עבירת אלימות חמורה שהעונש המרבי הקבוע בצידה הינו 14 שנות מאסר בפועל. בפסיקת בית משפט זה ניכרת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות אלימות באופן כללי ובעבירת החבלה החמורה בנסיבות מחמירות באופן ספציפי. בית משפט זה ציין לא אחת כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו וכי תרומתו של בית המשפט למלחמה זו הינה בהטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים שישקפו מסר מרתיע לעבריינים ולחברה כולה. לפיכך נקבע כי ככלל ענישה זו צריכה לכלול רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה [ראו למשל: ע"פ 5153/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.2014) (להלן: עניין פלוני); ע"פ 6971/13 עמרן נ' מדינת ישראל (23.9.2014) (להלן: עניין עמרן)]; ע"פ 4061/12 בדארנה נ' מדינת ישראל (4.9.2012)]. מעין בפסיקת בית משפט זה בשנים האחרונות עולה כי קשת הענישה בעבירות אלימות, הנעשות תוך שימוש בנשק קר, היא רחבה ומגוונת, אך היא כוללת ברוב המקרים עונשי מאסר בפועל שנעים בין 18 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ככל שהנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון [להרחבה ראו סקירת הפסיקה בפסקאות 11-12 בעניין פלוני], ואף עונשי מאסר בפועל המגיעים לארבע שנות מאסר בפועל במקרים חמורים במיוחד. עם זאת, כבכל תחום במשפט הפלילי ניתן למצוא גם מקרים שבהם הענישה חורגת מהאמור לעיל - בין אם לחומרה ובין אם לקולא - בשים לב לנסיבות הספציפיות של כל מקרה ומקרה.

אם נבחן כעת את טווחי הענישה שנקבעו בעבר במקרים דומים, הרי שהמאשימה ביקשה לסמוך את עתירתה על מספר פסקי דין, ואפרט.

בע"פ 4364/15 עוקבי נ' מ"י (8.11.15), נדחה ערעורו של נאשם, אשר הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של חבלה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין. על רקע סכסוך שהיה קשור בבת זוגו של הנאשם, שלף הנאשם מכיסו חפץ חד ודקר את המתלונן, וכתוצאה מכך גרם לו לקרע מסכן חיים בכליה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין שנתיים לחמש שנות מאסר וגזר על הנאשם 30 חודשי מאסר. בית המשפט העליון קבע כי עונשו של המערער הולם את חומרת העבירה בה הורשע ואת נסיבות ביצועה, ותואם את העונשים שהוטלו במקרים דומים. כן נקבע כי בית המשפט המחוזי נתן משקל לכך שהאירוע לא תוכנן על ידי הנאשם, ולכך שהמפגש היה ביוזמתו של המתלונן, אשר אף החזיק בחפץ חד.

בע"פ 935/14 אוסטרוביץ נ' מ"י (30.11.14), הורשע המערער, על פי הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם תקף את המתלונן, לאחר דין ודברים ביניהם, באמצעות סכין מטבח, גרם לו לחתכים ביד ובכתף שמאל ובהמשך דקר אותו דקירה עמוקה בשכם. נקבע מתחם ענישה שנע בין 3.5 ל-5 שנות מאסר ונגזרו 50 חודשי מאסר בפועל. מדובר היה בנאשם בעל הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות. הערעור לבית המשפט העליון נדחה, לאחר שנקבע כי העונש שהוטל מצוי ברף הגבוה של הענישה, אך אינו מצדיק התערבות.

בע"פ 2037/13 מחאג'נה נ' מ"י (26.6.13), נדחה ערעורו של נאשם, שהורשע בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות

מחמירות והחזקת סכין. בעקבות ויכוח, זרק הנאשם לעבר המתלונן אבן, אשר פגעה בפניו. בהמשך תפס בחולצתו, תקף אותו במכת אגרוף ודקר אותו באמצעות סכין. הנאשם בעל רקע נורמטיבי, ללא עבר פלילי. נקבע מתחם שבין שנתיים ל-5 שנות מאסר. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם עונש של 30 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון אישר את המתחם ואת העונש.

ב"כ הנאשם הפנה מצדו לפסיקה שלטעמו מציגה מקרים חמורים יותר מזה שלפניו, בהם נקבעו מתחמי ענישה בעלי רף תחתון נמוך יותר מזה אליו עותרת המאשימה. כך למשל בע"פ 479/21 עטילה נ' מ"י (26.8.21), הורשע המערער, על פי הודאתו, בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ותקיפה סתם. בעקבות עימות על רקע השימוש בכביש ודין ודברים שהתפתחו בין הנאשם למתלונן, שלהם היכרות קודמת, יצא המערער מהרכב כשבידו האחת תרסיס פלפל ובידו השנייה חפץ חד הנחזה כסכין, ריסס לכיוון המתלונן ואחיינו גז פלפל ולאחר מכן דקר את המתלונן באמצעות החפץ החד שש דקירות בצדו השמאלי של פלג גופו העליון וגרם לו לחבלות, ובהן קרע קטן בטחול. המתלונן פונה לבית חולים ואושפז למשך יומיים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 20 ל-48 חודשי מאסר והשית על המערער, שלו הרשעה קודמת אחת בגין איומים ותקיפה, 28 חודשי מאסר. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש.

בע"פ 3249/19 פיסה"י נ' מ"י (5.8.2019), הורשע המערער, על פי הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין המערער למתלונן התגלע ויכוח שהוביל לדחיפות הדדיות, במהלכן נפל המערער על הקרקע. המתלונן הרפה ממנו והמערער עזב את המקום. דקות אחדות לאחר מכן שב המערער כשהוא מצויד בסכין ודקר את המתלונן בידו השמאלית. בעקבות הדקירה נגרמו למתלונן חתך עמוק ונזק עצבי בידו השמאלית והוא אושפז בבית החולים במשך 14 ימים, שבמהלכם נזקק לניתוח. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר והשית על המערער, בעל עבר פלילי, 24 חודשי מאסר. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש.

בע"פ 6197/20 מ"י נ' גולאני (28.11.2021), הורשע המשיב, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם דקר שני מתלוננים באמצעות חפץ חד בפלג גופם העליון, כך שאחד סבל מפצע דקירה בצד שמאל של החזה עם דימום עורקי והשני סבל מפצע דקירה בבטן. בית המשפט המחוזי הטיל על המשיב 9 חודשי עבודות שירות וזאת לאור נסיבותיו האישיות של המשיב, היותו בגיר צעיר ותסקיר שירות המבחן החיובי בעיקרו. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה, החמיר את העונש ל-15 חודשי מאסר בפועל והבהיר כי עונש זה "אף הוא אינו מבטא את העונש הראוי בנסיבות העניין, וזאת לאור ההלכה כי אין זו מדרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין".

בת"פ (מרכז) 66402-12-18 מ"י נ' כהן (30.4.20), הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם התקוטט עם קטין, שהיה שותפו בדירה, עד שאדם אחר הפריד ביניהם. בהמשך, נטל הנאשם סכין מטבח ודקר את המתלונן 3 פעמים בירך ובפלג גופו העליון מימין ומשמאל. בעקבות פציעתו, נגרמו למתלונן קרע בטחול, פגיעה בסרעפת ופגיעה מדרגה 2 בכבד, והוא אושפז למשך חמישה ימים בבית חולים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין שנתיים ל-5 שנות מאסר. הנאשם, בגיר על סף קטינות, בעל עבר פלילי לא מכביד, נדון לעונש של 28 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ (מרכז) 33413-08-19 מ"י נ' דגו (8.9.20), הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם פגש את המתלונן ברחוב, הוציא סכין מתקפלת ואיים עליו. בהמשך נפגשו שוב ברחוב, הנאשם והמתלונן החלו בדחיפות הדדיות והנאשם דקר את המתלונן בחזהו ונמלט מהמקום. למתלונן נגרם פצע דקירה בחזהו וחור בריאה. הוא אושפז בבית החולים למשך 3 ימים וטופל בהכנסת נקז לחזה. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 22 ל-48 חודשי מאסר בפועל. לנאשם רקע משפחתי מורכב ושימוש באלכוהול, בעל עבר פלילי לא מכביד, והוא נידון לעונש של 26 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ (ת"א) 23649-06-21 מ"י נ' ליפובצקי (14.12.21), הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות. המתלונן הבחין בנאשם ברחוב, דרש ממנו לשלם ₪ 250 שהוא חב לו לטענתו, נטל ממנו את מכשיר הטלפון והתנה את השבתו בתשלום החוב. הנאשם ניגש אליו, החל לדבר עמו, ובהמשך שלף סכין יפנית וגרם למתלונן חתך במוטו השמאלית. בין השניים התפתח מאבק בו גרם הנאשם למתלונן חתכים נוספים בצווארו, זרעו, חזהו וגבו, והמתלונן חבט בנאשם עם מקל ההליכה שלו ופצע את שפתו. בתום העימות הובהל המתלונן לבית החולים, שם אושפז ונזקק לניתוח. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 16 ל-30 חודשי מאסר, והוטל עליו עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ (חיפה) 25530-06-20 מ"י נ' סואעד (6.6.21), הורשע הנאשם, על פי הודאתו, לאחר שנשמעה עדות המתלונן, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם נפגש עם המתלונן ולאחר דין ודברים דקר הנאשם את המתלונן באמצעות חפץ חד וגרם לו לחתכים עמוקים בירך וביד שמאל ולחתכים שטחיים בחזה ובבטן, בגינם נזקק לניתוח בהרדמה מלאה ואושפז כחמישה ימים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 20 ל-45 חודשי מאסר בפועל. לנאשם עבר פלילי משמעותי ומאסר על תנאי בר הפעלה. שירות המבחן הצביע על סיכון גבוה להישנות עבירות ונמנע מהמלצה טיפולית. בית המשפט השית עלי הנאשם 30 חודשי מאסר והפעיל בנוסף את המאסר המותנה במצטבר.

הסנגור המלומד הפנה גם לגזר הדין שנתתי בת"פ (מרכז) 55470-01-20 מ"י נ' גבריאלי (5.10.21), שם הורשע הנאשם המרכזי בעבירה דומה, ונקבע מתחם מקל מעט יותר של 15 עד 36 חודשי מאסר בפועל, אך לא מדובר היה שם בדקירה, אלא במכות במוט, ואף החבלות היו קלות באופן ממשי מהמקרה שלפני. עוד אציין, כי לטעמי לפחות, חלק מהמקרים אליהם הפנה ב"כ הנאשם אינם חמורים מהמקרה הנוכחי, וגם אם מדובר היה במקרה כזה או אחר בכמות רבה יותר של דקירות, הרי שמכלול הנסיבות של האירוע הנוכחי, לרבות טיב וחומרת החבלה, ההצטיידות המוקדמת בסכין והתקיפה האלימה, ללא כל התרעה מוקדמת, של קטין במקום ציבורי בשעת לילה מאוחרת, מעמידים את מעשיו של הנאשם ברף חומרה דומה לחלק ניכר מהמקרים שתוארו.

מכל מקום, נוכח מכלול הנתונים שתוארו ולאור נסיבות ביצוע העבירה, עצמת הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנוהגת, אני סבור כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם בתיק העיקרי נע בין 22 ל-44 חודשי מאסר בפועל, לצד מרכיבי ענישה משלימים, לרבות פיצוי משמעותי לקורבן.

הנאשם צירף כזכור שני תיקים נוספים בעבירות רכוש. ככול שמדובר בתיק בגין עבירת הגניבה, דומה כי מקובל על הכול שאין בו כדי להצדיק הטלת תקופת מאסר נוספת, וכי לצידו נהוג לקבוע מתחם הנע בין מאסר מותנה למספר מצומצם

של חודשי מאסר בפועל. התיק הנוסף, שעניינו השגת גבול בצוותא וגניבת אופנוע, חמור מעט יותר, ולצידו ראוי לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 6 ל-15 חודשי מאסר בפועל. ראוי, בהקשר זה, את הפסיקה המנחה אליה הפנתה המאשימה בטיעוניה, רע"פ 2653/15 אברהם נ' מ"י (12.8.15), שם נקבע מתחם דומה בגין גניבת אופנוע והחזקת כלי פריצה לרכב ורע"פ 4789/13 מיכאלי נ' מ"י (27.8.13).

משנקבעו מתחמי הענישה יש לאתר את העונש הראוי לנאשם בגדרם של המתחמים, בהתחשב במכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, אלא נוגעות יותר לנאשם עצמו, לעברו ולדפוסיו. בהקשר זה אציין כי מדובר בבחור צעיר, כבן 20 בלבד, אשר הודה במיוחס לו, לקח אחריות, צירף תיקים נוספים שהיו תלויים ועומדים לחובתו וחסך זמן ציבורי יקר. עוד ראוי לקחת בחשבון לקולה את העובדה כי מדובר במי שמוחזק, לראשונה בחייו, תקופה ארוכה של כשנה במעצר, ואת הנתונים החיוביים המסוימים שעולים מהתסקיר ומעשות אמו לעונש. הנאשם הוא בן למשפחה נורמטיבית ומתפקדת, אשר מתמודדת עם קשיים בלתי מבוטלים, כאשר הנאשם נושא חלק במאמצים המשותפים. הנאשם הצליח להשלים 12 שנות לימוד ומתפקד באופן תקין בבית ובעבודה. שירות המבחן אף מעריך כי הנאשם מכיר כיום בחומרת מעשיו, מביע חרטה כנה ומעוניין לנצל את תקופת המאסר על מנת להשתקם ולשנות מדרכיו. כל אלה מצדיקים הימנעות ממיצוי הדין עמו.

מנגד, אין מנוס מלהזכיר מספר נתונים אשר בעטיים לא ניתן למקם את עונשו של הנאשם בסמוך לרף התחתון של המתחמים שנקבעו. ראשית, אזכיר כי לצד העבירה המרכזית, היא עבירת האלימות שבתיק העיקרי, הורשע הנאשם גם בעבירות רכוש בתיקי הצירוף, כאשר הדגש הוא על אירוע גניבת האופנוע, אשר מחייב כשלעצמו מענה עונשי מרתיע. שנית, על אף שאין לחובת הנאשם עבר פלילי מכביד, הרי שבעבר כבר הסתבך כקטין בעבירת גניבה, ועל אף שעבר הליך טיפולי ובית המשפט לנוער נמנע מלהרשיעו בדיון, עניינו הרואות כי הוא שב לסורו ואף הסלים את מעשיו. שלישית, מונה התסקיר, לצד הנתונים החיוביים, גם מספר לא מבוטל של גורמי סיכון המתעוררים במקרה זה, ואף מעריך כי ללא טיפול מתאים רמת הסיכון להישנות מעשי אלימות מצדו של הנאשם הנה גבוהה. בנסיבות אלה, לצד הצורך בהרתעת הרבים, מתעורר גם הצורך בהרתעת הנאשם עצמו, והכל מבלי למצות עמו את הדין באופן מלא, לנוכח גילו הצעיר והעובדה כי מדובר במאסר ראשון. התוצאה היא כי יש לגזור על הנאשם עונש המצוי במעלה השליש התחתון של המתחם, וזאת לצד מאסר מותנה ופיצוי משמעותי למתלונן, שבעטיו ונוכח תקופת המאסר הממשית אמנע מהטלת קנס.

לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 28 חודשים, מיום המעצר - 31.3.21.
2. 10 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת אלימות מסוג פשע.
3. 5 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת

עמוד 10

אלימות מסוג עוון, עבירה של החזקת סכין או כל עבירת רכוש.

4. פיצוי למתלונן בסך 10,000 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט בתוך 90 יום ויועבר על ידי המזכירות למתלונן.

המוצגים יחולטו או יושמדו על פי שיקול דעת המשטרה.

העתק יועבר לשירות המבחן

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ז אייר תשפ"ב, 17 מאי 2022, במעמד הצדדים.